

DOTZE FICCIONS SOBRE EL FUTUR D'EUROPA

El sistema de signes de Sala-Babot

Borja Bagunyà

Pau Badia

Va arribar recomanat per en Gabota, el CEO de Calàndria Society Inc.®, amb qui el Director acostumava a matar els diumenges jugant a golf i palpant-se respectivament les agendas. No era un paio particularment impressionant (calbejava, duia unes ulleretes rodones d'escrivent polonès dels cinquanta i tenia la constitució ataconada d'un clic) però els de Calàndria® havien quedat sorprenentment satisfets de la seva feina, i abans d'ells els d'Otak S.C.L.® i també els d'Unlimited®, de manera que a finals d'abril de l'any passat es va decidir contractar en Joaquim Sala-Babot de manera oficial i indefinida. Com amb tots els càrrecs de caràcter estructural —el que al Director li agradava anomenar “de gestió” i que incloïen el subdirector, els gerents de secció, i a mi mateix, que en aquella època m'ocupava de la secció sud-sud-oest de la Cadena—, en Sala-Babot es va instal·lar a un dels despatxos grans de la segona planta, que tenien lavabo propi i sofà-llit, i que havien mantingut intactes (o més o menys intactes) els plafons de fusta de roure originals, els Chesters de pell i la moqueta art-déco, que recobrien la majoria de parets i enfosquien l'espai amb elegància.

A en Sala-Babot no li hauria agradat gens això de “més o menys intactes”. Relativitzar una atribució absoluta, deia: després passa el que passa.

Es va contractar en Sala-Babot per resoldre un problema senzill que exigia solucions complexes. De feia un parell d'anys, tant el Director com jo mateix havíem constatat una falta de cura alarmant en la senyalització de la Cadena, un disseny punter de feia vora

trenta anys que havia fet funcionar sense gaires complicacions set quilòmetres i mig de cadena de muntatge (la més llarga del sud d'Europa, com s'explicava als fulletons promocionals que cada any repartien a totes les convencions del continent, i on les parets de maó vermell i els detalls modernistes de l'arquitectura impressionaven a tots els que no havien sortit d'un racionalisme rebullit), una cadena que, a més, al llarg dels noranta anys de producció ininterrompuda, havia sofert una sèrie exhaustiva d'actualitzacions i una quantitat immensa d'afegitons, extensions i empelts mecànics que l'havien obligat a acomodar-se violentament als plecs de les dues plantes i a reclamar els dos subsòls i part d'una desviació exterior (la Barraca, com n'hi havien dit informalment i que, com tota solució temporal, s'havia acabat fossilitzant. En aquest cas, com un bunyol enganxat a la galta nord-oest de la Cadena, fet de plafons de pladur i parets de maó sense enguixar), cargolant-se i desplaçant-se per poder aprofitar tots els metres quadrats de sòl explotable, al punt que havia acabat creixent com una solitària a l'intestí de la fàbrica. Si bé la cadena estava impecablement al dia, l'estat de les senyalitzacions feia una mica d'angúnia, i no era pas un problema menor: una cadena de muntatge com la nostra demana una microgestió curosa i detalladíssima de l'ordre de les circulacions, la prevenció dels usos adequats (de roba, de maquinària), la indicació exacta dels riscos que amenacen cadascuna de les zones, les recomanacions, les prohibicions i tota una sèrie de sabers i de recordatoris que han de ser a tot arreu i del tot visibles als treballadors que operen maquinària pesada durant vuit o deu hores, cosa que suposa més d'un miler i mig d'adhesius, cartells, marques, plaques, inscripcions, gravats i banderoles, a banda de les instruccions que per llei han d'acompanyar els panells de control de cada secció de la cadena i dels raïls pintats a terra que marquen els recorreguts especialitzats i els d'emergència, i que han d'estar codificats d'acord a un Pantone distingible i intuïtiu.

Després d'una inspecció exhaustiva de l'estat de la codificació actual, en Sala-Babot es va posar de seguida a treballar. Va fer retirar un dels sofàs, va arraconar el moble-bar i demanar que li pugessin una taula immensa de fusta de pi que ben aviat va haver cobert d'esbossos a llapis blau. Conscient que la situació ens preocupava (per nova, més que per urgent), aquells primers dies en Sala-Babot ens va convocar sovint al despatx per ensenyar-nos idees i demanar-nos-en l'opinió, però mai ningú sortia d'una d'aquelles reunions amb la sensació que se l'hagués escoltat.

Quan no feia feina de taula, acostumava a passejar-se per la Cadena, observant els vaivens dels treballadors (ell en deia "usuaris"), preguntant de tant en tant i anotant-ho tot en un bloc de comptable negre que duia a tot arreu. Naturalment, a Direcció li agradava l'atenció al detall i la minuciositat amb què treballava, però el que se li havia demanat era un "rentat de cara" d'una colla de cartells descuidats i més aviat anacrònics, convençuts que amb la simple substitució de les peces oxidades i espellifades per unes de noves n'hi hauria prou com per fer entrar l'empresa als dos mil, però en Sala-Babot en cap moment havia tingut la intenció de replicar del disseny amb el qual la Cadena havia estat funcionant l'últim quart de segle, una reinterpretació vuitantena de certs elements de l'art-déco nord-americà passat per la fascinació, tant del moment, pels colors plans i les superfícies setinades. O, si l'havia tinguda, se n'havia desdit del moment que l'havia vist "en acció", per dir-ho d'alguna manera.

Ens ho va dir clarament al cap de quinze dies d'haver arribat: una renovació estrictament cosmètica de la senyalització era impensable i apostava per redissenyar-la completament, d'acord amb les necessitats que havia detectat en la gestió de la Cadena (i l'opció d'augmentar-ne el rendiment, cosa que permetria escurçar els temps d'amortització de part de la maquinària renovada, que havia exigint una inversió notable) i amb la voluntat d'ajustar-la definitivament a la imatge corporativa. La tipografia lligada à *la stylo* havia funcionat per Coca-Cola però no tenia massa sentit en una empresa com aquella, va dir, i també una colla d'altres coses que ens van fer bon efecte, de manera que se li va donar l'OK i es va posar en marxa un procés llarg i ardu de propostes de disseny, precisions de Pantone, problemes de producció (el serigrafiat era caríssim, però en Sala-Babot va insistir en la durabilitat i la qualitat de la definició i va aconseguir convèncer els cap de secció i, sobretot, l'encarregat de gestionar el pressupost del projecte. També va insistir en la importància de gravar segons quines plaques a foc i de recobrir-ho tot amb una doble capa antipintades, que permetia eliminar-ne amb dissolvent industrial qualsevol cosa que els "usuaris" hi gargotegessin sense malmetre el senyal, al marge que se li expliqués repetidament que mai no havíem tingut cap problema d'aquella mena, tret de les onades cooperativitzadores dels setanta i d'un parell de grafòmans òbviament desequilibrats que van cobrir cent metres de paret de la secció nord-oest i el lloc cromat d'una encunyadora amb penis violentament erectes. "En defensa pròpia", havien dit, mentre Seguretat se'ls enduia agafats per les aixelles. El Director va accedir a totes les demandes d'en Sala-Babot (és un visionari, havia dit en alguna ocasió, i als homes amb visió se'ls dóna carta blanca o se'ls penja del campanar).

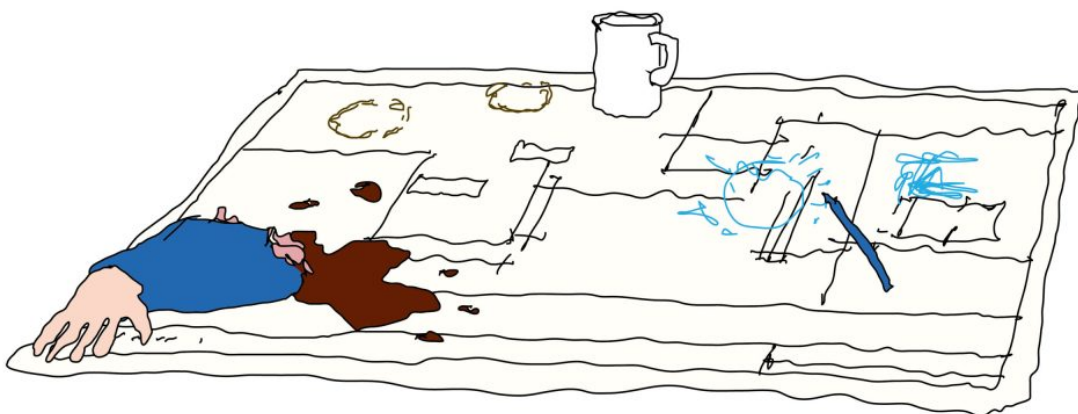
S'hauria d'aclarir, aquí, que la menció de "visions" i de "visionaris" per part del Director carregava unes connotacions considerables en el marc d'una empresa que s'havia fundat a partir d'un rapte. Rapte poètic, s'entén. Segons explica la intrahistòria corporativa, sembla que el pare Fundador havia patit la visió definitiva a principis dels anys vint gràcies a la qual "una colla de coses desunides havien esdevingut, de cop, una de sola". Que els detractors li retraguessin la pretensió d'inventar el que ja havia estat inventat ha de considerar-se un fet marginal: no es tracta tant que el Fundador inventés la cadena de muntatge com que preveïés una mena particular de muntatge, que faria possible una mena particular de producte, en una mena d'acoblament màquino-empresarial que ja no resultaria en una mera línia de muntatge sinó que prendria "la forma d'una vida espiritual", com havia deixat escrit, "d'una activitat creativa".

La nova senyalització va arribar als tres mesos de la contractació d'en Sala-Babot, i haurien arribat abans de no haver estat per una sèrie de problemes amb la producció que van entretenir-la estúpidament —una "falta de professionalitat" indecent, segons l'expressió del dissenyador, incapaç d'acceptar que poguessin haver fet curt en la comanda de teles de seda. A finals de setmana el miler i mig de peces ja estaven degudament instal·lades i, després de la revisió de dissabte i d'una sèrie d'ajustos homeopàtics (cargols que ballaven, altures mal mesurades), la fàbrica va obrir dilluns amb una normalitat eriçada, expectant.

A banda de la supervisió del nou sistema, jo tenia la intenció de dedicar part del matí a llegir l'informe que els del Laboratori ens havien enviat a finals de setmana i que se suposava que havia de resoldre el problema de les ereccions espontànies, cosa que

disgustava tant els operaris mateixos com espantava les operàries (tot i que no semblava que tingués massa misteri: la barreja de ginseng, taurina, L-Arginina i Reveratrol que se'ls administrava amb l'aigua estava descompensada, òbviament, i no aconseguia millorar el rendiment com s'havia promès), però al cap de res, un quart d'hora des de l'arrencada, va sonar l'alarma i vam haver de demanar Aturada. Una premsa hidràulica havia pinçat el braç d'un dels operaris de la secció nord-est i l'hi havia arrencat sencer. Va arribar a Urgències amb la carn de l'espatlla tota esparracada, de la qual penjaven tot de serrells vermells i flocs de pelleringa socarrada. La notícia va contrariar en Sala-Babot, però de seguida va oferir-nos una explicació: no havia comptat amb el component càlid de la llum que entrava pels finestrals a primera hora, i que tornava el 3538-C (Onada Tahitiana®, segons el catàleg de lacats) de la placa en un verd similar al del cos de la premsa. L'únic problema és que haurien de repassar tots els punts en què aquesta il·lusió pogués replicar-se i substituir-ne quirúrgicament les peces, cosa que va fer-se tan de pressa com es va poder i en tres dies ho vam tenir resolt. O resolt en part, perquè l'endemà de l'incident amb la premsa hidràulica, set operaris van perdre les mans en una encunyadora, una escabextina de dits que va tornar a aturar la Cadena i va tenir els de Neteja treballant una colla d'hores per recuperar tots els fragments d'os i de tendó que s'havien arrapat a les juntures de la màquina. En Sala-Babot encara es va ensopir més, però de seguida ens va explicar l'error: amb la petita modificació del Pantone, la lògica dels colors (ell no en deia lògica, sinó "discurs") s'havia tornat confusa: si els "usuaris", en el camí que els duia a l'estació corresponent, s'acostumaven a identificar el cartell amb el 3538-C (Onada Tahitiana®), no era estrany que es tornessin insensibles a una modificació de la paleta. No la veien, en definitiva, cosa que, al parer d'en Sala-Babot, explicava l'incident de la encunyadora i demanava, cosa encara més alarmant, una modificació immediata de *totes* les peces. En termes de producció, el diagnòstic no va fer cap gràcia, però en Sala-Babot va parlar amb una vehemència quirúrgica de la importància de la "consistència interna" del sistema i de la necessitat d'"invertir per estalviar" i se li va acabar donant l'OK.

Ell no en deia "OK", naturalment, sinó "validació".

Igualar la primera sèrie de peces a un Pantone adequat als canvis de distribució de la llum al llarg del dia no va servir de res. Uns dies després del canvi, una filera d'operàries va ficar-se a la cosidora industrial pensant que entraven a la zona on s'assaonen els cuiros i van acabar amb els braços i les cames horriblement agullonades, fetes un embolic de sang i

de nervis. Després es va saber que també hi havien entrat alguns homes, estirats per les ereccions. Per primera vegada, i amb una violència que ens va estremir, en Sala-Babot va qüestionar l'ús de la sans serif. O potser era el cos de la lletra, que no havia encertat el punt dolç entre les miopies, els astigmatismes i les hipermetropies dels "usuaris", però tampoc, perquè, ni tan sols refent una tria de textos de prova, es va evitar que la secció sencera del segment 334-L de la Cadena es convencés que havia d'entrar a la serradora en lloc de fer-la funcionar i van acabar trinxats com es trinxa la carn de les hamburgueses. Com que el període d'assaig-error es va allargar unes setmanes, la logística de la gestió dels cadàvers va començar a preocupar-nos, primer als Gerents i després a Direcció, no només perquè era d'una insalubritat considerable i perquè, en els segments més estrets de la Cadena, alentien la circulació dels "usuaris", al punt que un matí de mitja setmana vam acabar engegant tres quarts d'hora més tard de l'hora oficial (els responsables de la Comunicació, que treballaven al segment 117-B, van ser els primers a fer-ho notar, és clar. Després ja es van manifestar els del 204-F, que sempre seguien la brama que esclatava amb els de Comunicació i la contagiaven als del 775-L. De manera provisional, es va habilitar un dels magatzems que hi havia a tocar de la Barraca on s'hi organitzaven els set tipus de xip que sortien de la primera meitat de la Cadena, i on s'hi refredava la teranyina de nanosoldadures, per a mantenir-los a recer mentre no es decidia un pla de gestió més o menys concret (tot i que a ningú se li va encarregar *específicament* aquesta planificació, suposo que perquè el fred de l'hivern i el fet que el magatzem fos al pati d'armes ens concedien un petit marge). Mentrestant, en Sala-Babot s'havia tancat al despatx a trobar una solució al sistema i havia anat espaiant les reunions on, fins llavors, ens havia ofert una última solució esclatant. De fet, gairebé ni en sortia, del despatx, i, quan ho feia, amb la camisa rebregada i la cara coberta de greix, repetia coses incomprensibles sobre la consistència i la puresa i l'eternitat.

Aviat ens vam adonar que en Sala-Babot no tenia cap solució final. En tenia moltes, de solucions —engrandir la mida de totes les peces un cinc per cent, afegir una vora negra a tota la lletra blanca; fins i tot va voler enviar un equip d'optometristes a revisar els ulls dels operaris— i direcció n'hi va concedir la majoria, però el sistema no acabava de funcionar. En poc més de tres setmanes, vam tenir cames amputades, cremades de tercer grau, intoxicacions de sofre, ossos exposats, dones esventrades. Un pistó va travessar transversalment el crani d'un dels operaris. A més, amb tot l'enrenou (en Sala-Babot n'hauria dit "distraccions"), no ens vam acabar de comunicar bé amb Laboratori i el problema de l'aigua es va agreujar. Sembla que no havien considerat el caràcter exponencial dels factors de concentració i de saturació de la Barreja i els càlculs els havien saltat d'escala, de manera que l'únic que van predir-nos és que ja no hi havia manera de predir res de res. Els operaris no patien de priapisme isquèmic, es dedicaven a perseguir dones i homes i el que fes falta. Després s'ha sabut que aquest *surplus* del rendiment va ser una de les raons que va tancar trenta operaris al Crematori, un matí de març. L'altra, és clar, va ser la confusió del Crematori amb la Sala de Programació, per la qual cosa, mentre Neteja es barallava amb la pila calcinada de carn i descobríem que, amb el principi de calor, havien aparegut signes de podridura al Magatzem, es va decidir plantejar un ultimàtum a en Sala-Babot.

La convocatòria oficial era al despatx de Direcció, però com que en Sala-Babot no s'hi va

presentar, la comitiva va baixar al seu despatx. A Direcció li preocupava la visió del Fundador. Trobava que l'ambició dels signes d'en Sala-Babot era desmesurada i no feia justícia al que tradicionalment havia orientat l'Empresa, de manera que van decidir començar per aquí, per la corrupció de la Visió, i avançar cap a coses més concretes. En Sala-Babot que van trobar, però, no era en Sala-Babot que havien contractat. Potser perquè feia setmanes que no el veien, l'efecte va ser encara més exagerat —el tel de brutícia, la manera com havia anat apilonant-ho tot contra les parets del despatx per fer lloc a la taula on hi havia un sol diagrama blau de la Cadena, la sensació general de desfeta— però ningú no va fer-li-ho notar. En lloc d'això, van demanar-li explicacions que no va donar, van suggerir-li canvis que no va acceptar, van oferir-li una pròrroga que va desestimar, fins que, al cap d'una estona llarga i d'un parell de silencis obscenament llargs, es va arribar a l'ultimatum. Se li va dir que no hi havia marge d'error, que una empresa del segle XXI no podia permetre's un període tan llarg d'especulació. I de la visió, van parlar. Que l'havien de protegir, se li va dir, una i altra vegada, però sembla que en Sala-Babot no escoltava res. Es mirava els plànols que hi havia cargolats a terra, els diagrames propedèutics, els models. Va explicar que havia estudiat totes les interaccions Sistema-Usuari, la combinatòria sencera dels elements que la composaven, els factors d'imprevisibilitat i d'entropia, les ràtios de dilatació i compressió de les peces en relació a les variacions exactes de temperatura, d'exposició i d'humitat, la mesura d'informació que contenien en relació als tests de capacitació que els "usuaris" havien realitzat al moment de la contractació. Fins i tot, va dir, hi havia fet entrar l'estupidesa humana, a l'anàlisi, i no havia trobat cap fractura. Era un èxit incontestable. El sistema era perfecte.

No va dir perfecte, naturalment, sinó "perfecte".

El que havien de refer, va dir, era la Cadena.

Educadament, i sempre amb el Somriure Protocol·lari, se'l va encoratjar a utilitzar la llibertat que se li concedia per tornar a dinamitzar el mercat laboral amb el seu repertori de sabers i d'habilitats.

Cap a Europa

Petar Matovič

Diari rellegit i reescrit en primera i tercera persona

Mireia Sallarès

Dos bitllets a Namíbia

Djaimilia Pereira de Almeida

Dues lletres

Nina Yargekov

El mar gris

Eluned Gramich

El sistema de signes de Sala-Babot

Borja Bagunyà

Europa està perduda

Kate Tempest

La ficció europea

Cristina Morales

L'odi

Kallia Papadaki

Poemes sobre Europa

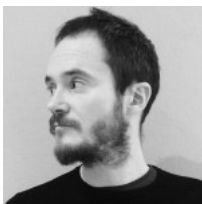
Juana Adcock

Reflexions sobre el futur d'Europa des d'una avioneta
laosiana

Irene Solà

Rondalla de la matança

Martí Sales

Borja Bagunyà

Borja Bagunyà és Llicenciat en Teoria de la Literatura i en Literatura Comparada. Les seves tres obres publicades han merescut reconeixements i elogis de la crítica, i el seu llibre de relats, *Defensa pròpia* (Proa, 2007), va guanyar els premis Mercè Rodoreda i QWERTY (2006). Des de l'any 2011, imparteix classes de Teoria Literària a la Universitat de Barcelona i és cofundador de l'Escola de Literatura Bloom.